

GRAZ

BEZIENS
WAARDIG
HEDEN

Wandelingen door het historische
en het moderne Graz

HOEVEEL TIJD HEEFT U VOOR UW STADSWANDELING?

Drie geselecteerde wandeltochten naar de mooiste en meest interessante bezienswaardigheden van Graz.

Deze brochure is bedoeld om u te helpen het historische, maar ook het moderne Graz op een eenvoudige en aangename manier te verkennen. Wij hebben drie verschillende wandeltochten met verschillende onderwerpen voor u geselecteerd. Uiteraard is het ook mogelijk alle drie de tochten met elkaar te combineren. Verder vindt u in deze brochure bestemmingen buiten het centrum die ook zeer de moeite waard zijn.

Houd a.u.b. per seizoen rekening met de openingstijden!

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ	Pagina 4
HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG	Pagina 18
OVER DE DAKEN VAN DE STAD	Pagina 28
AANBEVOLEN BESTEMMINGEN BUITEN HET CENTRUM	Pagina 40

STADSRONDLEIDINGEN

Mocht u geïnteresseerd zijn in stadsrondleidingen en boottochten (Duits en Engels) met verschillende thema's, kunt u deze boeken bij de VVV in Graz krijgen.

INFORMATIE & RESERVERINGEN:

VVV Graz, Herrengasse 16, 8010 Graz

T +43/316/8075-0, F extensie 15

info@graztourismus.at, www.graztourismus.at

VOORDAT DE PRET BEGINT: EEN KLEINE STADSGESCHIEDENIS.

Een snelle tijdreis door Graz: keizerstad, parel van de renaissance, stad van wetenschap, van (moderne) architectuur, culturele hoofdstad...

De op een na grootste stad van Oostenrijk heeft een levendige geschiedenis van ruim 900 jaar. Tijdens uw wandeltochten door de stad zult u veel bewijzen vinden voor dit bewogen verleden, veel aanwijzingen van het heden en zo hier en daar een visie voor de toekomst. Op geen enkele andere plek ter wereld vindt u zo dicht op elkaar zoveel fantastische architectuur uit alle bouwstijlen bij elkaar – van de middeleeuwen tot de 21e eeuw. Daardoor werd Graz in 1999 ook opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO.

- 1128/29: Eerste officiële vermelding in de geschriften als “gradec” (kleine burcht)
- 1230: De stad wordt verhoogd en ommuurd
- 1379: Hoofdstad van Binnen-Oostenrijk
- 1440–93: Keizerlijke residentie onder Friedrich III
- 1564: Residentiestad onder aartshertog Karl II
- 1585: Oprichting van de universiteit
- 1594–99: Johannes Kepler in Graz
- 1809: Belegering door de Fransen, dwangmatige afbraak van de vestingwerken. De burgers van Graz kopen de Uhrturm en de Glockenturm (klokkentorens) af
- 1945: 15 procent van alle woonwijken verwoest bij luchtaanvallen
- 1958: Oprichting “Forum Stadtpark”
- 1963: Oprichting van de kunstuniversiteit Graz
- 1968: Oprichting “steirischer Herbst” (Stiermarken-herfst)
- 1985: Oprichting “styriarte”
- 1999: Opname op de werelderfgoedlijst van UNESCO
- 2003: Culturele hoofdstad van Europa
- 2008: Benoeming tot Genuss Hauptstadt (genietershoofdstad)
- 2010: uitbreiding van de UNESCO-werelderfgoedzone: Kasteel Eggenberg
- 2011: Benoeming tot City of Design
- 2020: Graz Cultuurjaar 2020 – Cultuur creëert stedelijke toekomst

BEZIENSWAARDIGHEDEN IN GRAZ

In de volgende drie stadswandeltochten kan men de vele bezienswaardigheden van Graz heel gemakkelijk verkennen. We hebben de hoogtepunten duidelijk voor u gemarkeerd met: 🏰

A Stadswandeling oude centrum Graz: een uitvergroting van het deel van de plattegrond met de bezienswaardigheden 1–22 vindt u op pagina 4.

B Graz historisch en modern: een uitvergroting van het deel van de plattegrond met de bezienswaardigheden 23–36 vindt u op pagina 16.

C Over de daken van Graz: een uitvergroting van het deel van de plattegrond met de bezienswaardigheden 37–50 vindt u op pagina 27.

De betreffende aansluitpunten naar de andere wandelingen zijn in de uitvergroete plattegronden gemarkeerd met **A B C**.

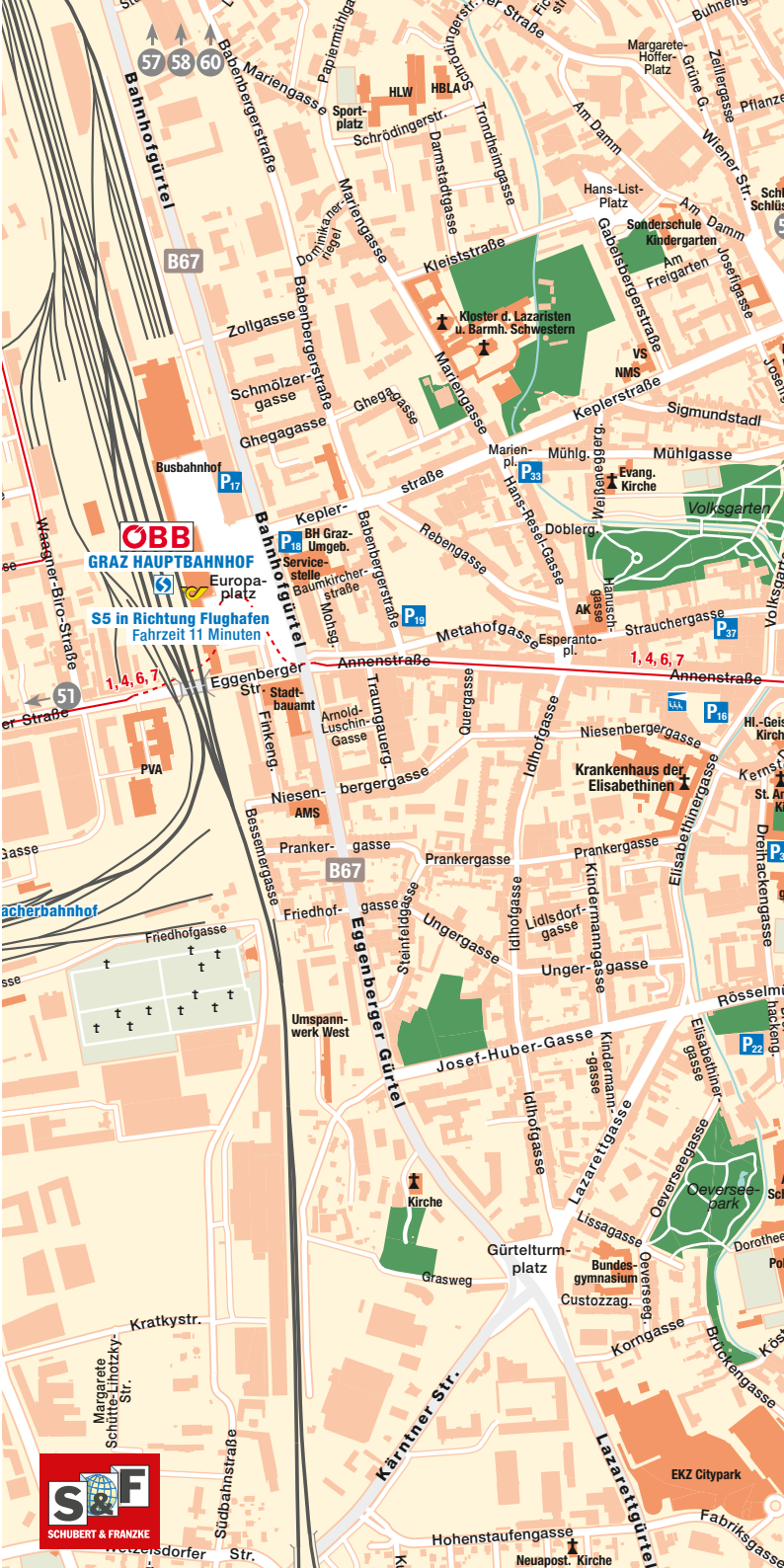
1 Landhaushof 🏰	28 Mariahilferplatz
2 Landeszeughaus 🏰	29 Mur-eiland 🏰
3 Generalihof	30 Schlossbergplatz
4 Gemaltes Haus/Herzoghof	31 Palais Attems
5 Hauptplatz/Stadhuis	32 GrazMuseum
6 Luegghaus	33 Museum voor Geschiedenis
7 Hof van de Duitse Ridderorde	34 Sackstraße
8 Stiegenkirche	35 Kastner & Öhler
9 Palais Saurau	36 Schlossbergbahn
10 Hofbakkerij Edegger-Tax	37 Glockenturm
11 Burcht/Dubbele wenteltrap 🏰	38 Kasemattenbühne
12 Burchttuin	39 Gotische poort
13 Stadspark	40 Hackher-leeuw
14 Dom 🏰	41 Graz Museum Schlossberg
15 Mausoleum 🏰	42 Kanonshal
16 Priesterseminar	43 Chinees Paviljoen
17 Klokkenspel 🏰	44 Türkenbrunnen
18 Bermudadriehoek	45 Starcke-Haus
19 Stempfergasse	46 Uhrturm 🏰
20 Stadtpfarrkirche	47 Terugweg oud centrum/
Felsensteig
21 Opera	48 Herbersteingarten
22 Kaiser-Josef-Markt	49 De mijngangen in de berg
23 Joanneumsviertel	50 Schlossberg-glijbaan
24 Franziskanerviertel	51 Kasteel Eggenberg 🏰
25 Franziscanen-kerk & klooster	52 Basiliek Mariatrost
26 Mur-boulevard	53 Grazer universiteiten
27 Kunsthaus Graz 🏰	54 Botanische tuin
	55 Hilmteich/Leechwald
	56 Leech-kerk
	57 Kasteelruïne Gösting
	58 Calvarieberg
	59 Schell Collection
	60 Nova-Air

CIJFERS, DATA, FEITEN

Inwoners: ca. 290.000

Oppervlakte: 127,6 km²

Gemidd. boven zeeniveau: 353 m

OBB

GRAZ HAUPTBAHNHOF

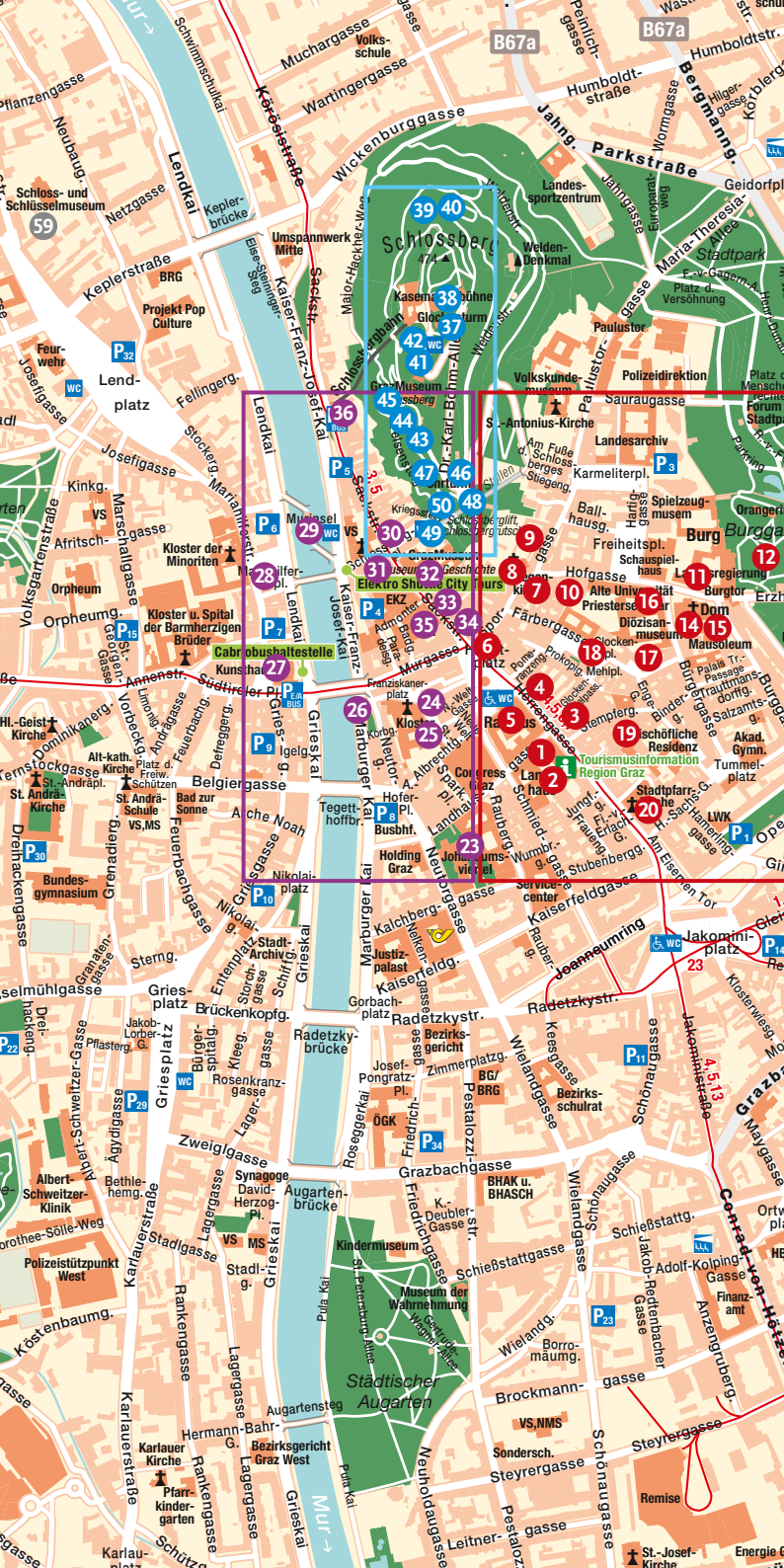
S5 in Richtung Flughafen
Fahrzeit 11 Minuten

1, 4, 6, 7

1, 4, 6, 7

SCHUBERT & FRANZKE

B67a

B67a

Schlossberg

Parkstraße

Städtischer Augarten

St. Josef-Kirche

39 40

38 37

42 41

44 43

45 46

47 48

30 29

31 32

33 34

24 25

26 27

28 29

23 24

25 26

27 28

29 30

31 32

33 34

35 36

37 38

39 40

41 42

43 44

45 46

47 48

49 50

51 52

53 54

55 56

57 58

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

19

18

17

16

15

14

13

20

21

22

23

4 5 13

1 2 3

6 7 8

9 10 11

12 13 14

15 16 17

18 19 20

21 22 23

24 25 26

27 28 29

30 31 32

33 34 35

36 37 38

39 40 41

42 43 44

45 46 47

48 49 50

51 52 53

54 55 56

57 58 59

60 61 62

63 64 65

66 67 68

69 70 71

72 73 74

75 76 77

78 79 80

81 82 83

84 85 86

87 88 89

90 91 92

93 94 95

96 97 98

99 100 101

102 103 104

105 106 107

108 109 110

111 112 113

114 115 116

117 118 119

120 121 122

123 124 125

126 127 128

129 130 131

132 133 134

135 136 137

138 139 140

141 142 143

144 145 146

147 148 149

150 151 152

153 154 155

156 157 158

159 160 161

162 163 164

165 166 167

168 169 170

171 172 173

174 175 176

177 178 179

180 181 182

183 184 185

186 187 188

189 190 191

192 193 194

195 196 197

198 199 200

201 202 203

204 205 206

207 208 209

210 211 212

213 214 215

216 217 218

219 220 221

222 223 224

225 226 227

228 229 230

231 232 233

234 235 236

237 238 239

240 241 242

243 244 245

246 247 248

249 250 251

252 253 254

255 256 257

258 259 260

261 262 263

264 265 266

267 268 269

270 271 272

273 274 275

276 277 278

279 280 281

282 283 284

285 286 287

288 289 290

291 292 293

294 295 296

297 298 299

300 301 302

303 304 305

306 307 308

309 310 311

312 313 314

315 316 317

318 319 320

321 322 323

324 325 326

327 328 329

330 331 332

333 334 335

336 337 338

339 340 341

342 343 344

345 346 347

348 349 350

351 352 353

354 355 356

357 358 359

360 361 362

363 364 365

366 367 368

369 370 371

372 373 374

375 376 377

378 379 380

381 382 383

384 385 386

387 388 389

390 391 392

393 394 395

396 397 398

399 400 401

402 403 404

405 406 407

408 409 410

411 412 413

414 415 416

417 418 419

420 421 422

423 424 425

426 427 428

429 430 431

432 433 434

435 436 437

438 439 440

441 442 443

444 445 446

447 448 449

450 451 452

453 454 455

456 457 458

459 460 461

462 463 464

465 466 467

468 469 470

471 472 473

474 475 476

477 478 479

480 481 482

483 484 485

486 487 488

489 490 491

492 493 494

495 496 497

498 499 500

501 502 503

504 505 506

507 508 509

510 511 512

513 514 515

516 517 518

519 520 521

522 523 524

525 526 527

528 529 530

531 532 533

534 535 536

537 538 539

540 541 542

543 544 545

546 547 548

549 550 551

552 553 554

555 556 557

558 559 560

561 562 563

564 565 566

567 568 569

570 571 572

573 574 575

576 577 578

579 580 581

582 583 584

585 586 587

588 589 590

591 592 593

594 595 596

597 598 599

600 601 602

603 604 605

606 607 608

609 610 611

612 613 614

615 616 617

618 619 620

621 622 623

624 625 626

627 628 629

630 631 632

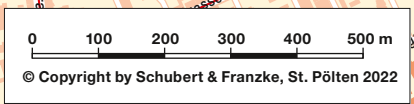
633 634 635

636 637 638

GRAZ

(363 m)

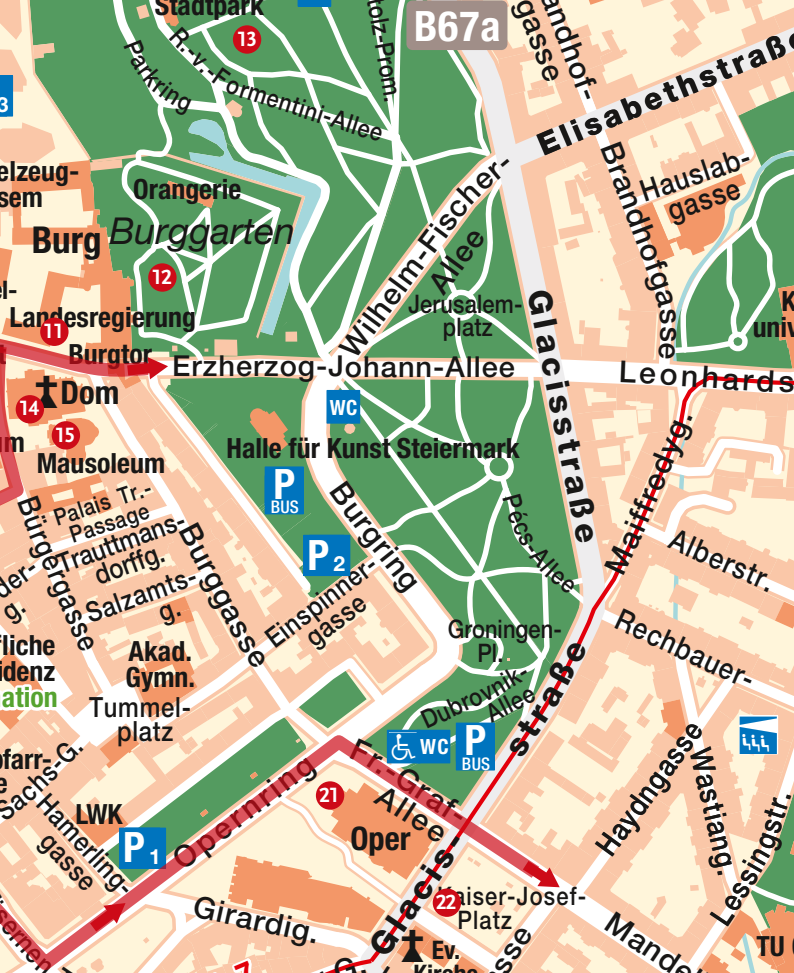
© Copyright by Schubert & Franzke, St. Pölten 2022

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELLEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Wandel met de ogen breed open door het indrukwekkende, door UNESCO op de werelderfgoedlijst geplaatste oude centrum van Graz. De afwisselende tocht door het oude centrum begint bij de VVV van Graz op de Herrengasse 16.

Ga lekker wandelen en laat u verrassen. Achter elke hoek wacht een nieuwe ontdekking: verstopte steegjes, romantische binnenplaatsen, kunstzinnige gevels en schitterende adellijke en burgerlijke gebouwen uit vervlogen eeuwen. Gotiek, Renaissance, Barok en Historisme van de Habsburgse dynastie wonen in Graz naast elkaar. Samen vormen zij het

“best behouden stadshart van Centraal Europa” – in 1999 opgenomen als werelderfgoed van UNESCO en in 2010 uitgebreid met het barokke kasteel Eggenberg.

Deze sfeer van historische nabijheid van het oude centrum met de groene Schlossberg (kasteelheuvel) vormde een belangrijke bouwsteen voor de grote internationale weerklank die Graz als “Culturele hoofdstad van Europa 2003” bereikte. In de warme seizoenen vormen de straten, pleinen en binnenplaatsen een prachtige achtergrond voor spectaculaire evenementen. Fascinerend mooie architectuur en creatieve economie verschaffen de stad in 2011 de titel City of Design.

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELLEN DOOR HET WERELDERFGOED.

U begint bij de VVV van Graz op de Herrengasse 16 – en bent al binnen enkele minuten bij de ingang van het Landhaushof.

De Herrengasse vormt het middelpunt van het publieke leven in Graz, met talloze mooie paleizen en prachtige bouwwerken tussen de Hauptplatz (hoofdplein) en de Jakominiplatz. Dingen die u hier kunt bewonderen zijn onder meer het “Landhaus”, het “Luegghaus”, het “Gemaltes Haus” (beschilderde huis) en het paleis van de Grazer Wechselseitigen Versicherung, die al 186 jaar hier in het stadscentrum bivakkeert en intussen in 14 landen in Europa actief is. De Herrengasse is toegankelijk voor voetgangers, fietsers en trams en is de grote winkelstraat van de stad.

1 LANDHAUSHOF 🏠

Met name de binnenplaats met zijn zuilengangen geldt als een meesterwerk van de Italiaanse renaissance (Domenico dell'Allio). Achter de vensters met hun rondbogen vergadert het landsparlement in zijn grote zaal. In de warme seizoenen sieren bloemen de prachtige zuilengangen en rond de kersttijd kan men hier de beroemde ijskribbe bewonderen in een passende omgeving. Tussendoor vinden in de majestueuze sfeer van het hof in het Landhaus concerten, theateruitvoeringen en allerlei soorten feesten plaats.

TIP: 2* LANDESZEUGHAUS 🏠

Direct aan het Landhaus grenst het Landeszeughaus, een van de belangrijkste wapenkamers van Binnen-Oostenrijk, tegenwoordig een van de grootste historische wapenverzamelingen ter wereld met ruim 30.000 expositiestukken (ingang: Herrengasse).

3 GENERALIHOF / 4 HERZOGHOF

Graz is beroemd om de romantische binnenplaatsen – Enkele daarvan komt u tegen tijdens deze wandeling, zoals bijv. de Generalihof (ingang Herrengasse nr. 9), en een stuk verderop het “Gemaltes Haus” (beschilderde huis, nr. 7). De gevel is in 1742 door barokschilder Johann Mayer beschilderd met fresco's, die de goden uit de Grieks-Romeinse mythologie weergeven. De binnenplaats staat bekend als “Herzoghof”.

1

3

4

2

* Zeughaus – tot de indrukwekkende expositiestukken behoort een bijzonder waardevol item: een van de wereldwijd nog maar zeven volledig bewaard gebleven wapenuitrustingen voor paarden.

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELLEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Als u zo door de Herrengasse wandelt, langs de gezellige tuinen van eettentent, komt u al na enkele minuten bij de Grazer Hauptplatz.

5 HAUPTPLATZ/STADHUIS

De Hauptplatz (hoofdplein) en het stadhuis vormen het hart en het middelpunt van de stad. In het midden van de Hauptplatz staat de in 1878 opgerichte fontein de Erzherzog-Johann-Brunnen – een herinnering aan de “Stiermarken-prins” aartshertog Johann. Het bijbehorende stadhuis met koepel, klok en hoektorentjes domineert sinds het einde van de 19^e eeuw de Grazer Hauptplatz.

6 LUEGGHAUS

Uit de prachtige gevels rondom de Hauptplatz steekt op de hoek naast de Sporgasse het “Luegghaus” met zijn royale pleisterwerkgevel en de galerijen mooi uit. Als u goed kijkt, kunt u tussen de slingerende bladeren van fruit en planten door de monden en neuzen op de gevel zien. Tegenwoordig zit hier de Swarovski Boutique Graz.

7 HOF VAN DE DUITSE RIDDERORDE

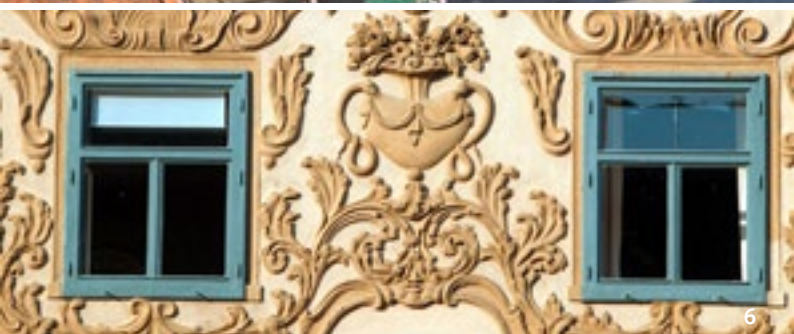
Een echte aanrader is de gotische binnenplaats met zuilengangen van de Duitse Ridderorde, die volledig is bedekt met “Murnockerln”. Zo worden in Graz de door waterkracht afgeronde stenen genoemd die als pleistermateriaal zijn gebruikt voor stegen en hofjes. Het stenen portaal met het kruis van de orde bij de hoeksteen stamt uit het eerste kwartaal van de 16e eeuw (ingang: Sporgasse 22).

TIP: ALTSTADT BIM

Met de Altstadt Bim gratis door de binnenstad van Graz. In het oude centrum van Graz reist u GRATIS met de tram, om precies te zijn tussen de Jakominiplatz en de Hauptplatz, plus een station beide kanten op, dus bijvoorbeeld naar de Schlossbergplatz, of tot aan het Kunsthaus!

5

6

5

7

SOUVENIRS UIT GRAZ

Zoekt u een cadeautje voor vrienden en familie of wilt u ook voor uzelf een kleine herinnering aan uw verblijf in Graz meenemen?

visitGRAZ-Shop
Herrengasse 16
ingang Landeszeughaus
T +43/316/8075-0
info@graztourismus.at
graztourismus.at

Shop
visitgraz

Over een visie die onze stad heeft veranderd.

Zoals hier, op de Hauptplatz (het hoofdplein) van Graz, komt u hem en zijn ideeën overal tegen: aartshertog Johann van Oostenrijk. Meer dan 50 jaar leefde en werkte de 'Stiermarkse prins' in onze stad – talloze ontwikkelingen en oprichtingen zijn tot op de dag van vandaag bewijs van zijn daadkracht.

Zijn visie van een beter leven, vooral voor de eenvoudige mens, leidde in 1828, meer dan 190 jaar geleden, ook tot de oprichting van de Grazer Wechselseitigen Versicherung.

Sindsdien heeft zich vanuit deze oorspronkelijke brandverzekering een internationale onderneming met meer dan 4.600 medewerkers ontwikkeld, die verzekeringen, banken en vastgoedmaatschappijen in 13 landen in Europa onder één dak verenigt, met hoofdkantoor in Graz.

En tot de dag van vandaag houdt de GRAWE vast aan de waarden van haar oprichter: nuchterheid, betrouwbaarheid en dicht bij de mensen staan.

grawe.at

De **vaakst aanbevolen**
verzekering van Oostenrijk.

Elk jaar worden in een onafhankelijk studie (FMVÖ Recommender Award) 8.000 klanten van verzekeringen en banken in Oostenrijk gevraagd naar hun tevredenheid en of ze deze verzekering wel of niet zouden aanbevelen. De GRAWE haalt in 2022 voor de 10e keer de eerste plek bij de nationale verzekeringen.
Details: grawe.at/meistempfohlen.

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELLEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Vanaf de Hauptplatz gaat het licht bergafwaarts door de geplaveide Sporgasse, een van de meest romantische steegjes van de stad.

8 STIEGENKIRCHE (zonder afbeelding)

Deze oudste parochiekerk van Graz staat in 1343 voor het eerst officieel in de geschriften vermeld. Deze kerk is met name bekend als studentenkerk en bevindt zich in het historische stadshart van Graz, aan de zuidkant van de Schlossberg en een beetje verstopt achter de machtige muren van een voormalig Augustijnenklooster.

9 PALAIS SAURAU

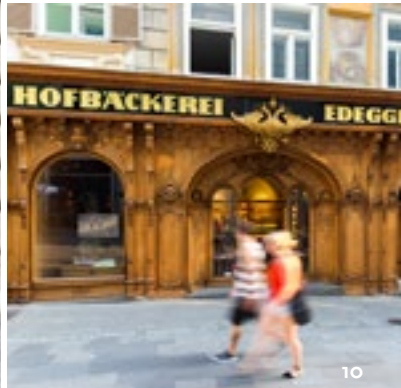
In 1566 bouwde Pankraz von Windischgrätz in de buurt van de toen nog bestaande middeleeuwse stadsmuur een machtig paleis met vier vleugels, tegenwoordig bekend als Palais Saurau. Voelt u zich bekeken? Kijk dan maar eens naar boven: een man met baard, tulband en dolk kijkt met een dreigende blik omlaag en wekt de nieuwsgierigheid van voorbijgangers. Dat is ook precies de bedoeling, want deze figuur van een in legendes gesluierde Turkse krijger onder het dak siert een van de mooiste gebouwen van de stad (de hof is niet toegankelijk).

TIP: 10 HOFBAKKERIJ EDEGGER-TAX

Een stukje verderop in de Sporgasse slaat u linksaf de Hofgasse in. Daar valt een schitterend winkelportaal van hout – versierd met een vergulde dubbele adelaar – op: de Hofbakkerij Edegger-Tax, waar verrukkelijk gebak uit de keizertijd wordt gemaakt, zoals de “Sissibusserl” of “Kaiser-zwieback”. Kom lekker proeven!

11* BURCHT/DUBBELE WENTELTRAP 🏰

Als u de Hofgasse volgt, komt u uit bij de Freiheitsplatz en het Schauspielhaus, beide met een klassieke bouwstijl. Vlak voor de poort van de burcht vindt u de ingang naar de burcht (Hofgasse 15), via het eerste hof komt u bij de dubbele wenteltrap (1499), een meesterwerk uit de metselkunst aan het einde van de gotische periode (naast trap III). De burcht is tegenwoordig de plek waar de landsregering van Stiermarken vergadert.

* Dubbele wenteltrap – ga de uitdaging aan: interessante bochten, verrassende ontmoetingen, scheiding en samensmelting van beide trappen op drie verdiepingen!

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELLEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Via de poort van de burcht wandelt u de licht bergafwaarts lopende Bürgergasse in – naar nog meer “Grazer klassiekers”.

TIP: 12 BURCHTTUIN / 13 STADSPARK

Via de poort van de burcht komt u bij de ingang van de burchttuin en verderop in het stadspark. Een pronkstuk is de stadsparkfontein, die in 1873 op de wereldtentoonstelling in Wenen werd gekocht.

14 DOM 🏰

De Dom werd tussen 1438 en 1464 als hofkerk gebouwd door keizer Friedrich III. Links aan de zuidkant van de dom bevindt zich onder een klein afdak de landplagenafbeelding, die de drie plagen toont (pest, Turken, krekels) die in het verschrikkelijke jaar 1480 in Stiermarken huishielden.

15 MAUSOLEUM 🏰

Keizer Ferdinand II liet – toen nog hier woonachtig als heerser van Binnen-Oostenrijk – in Graz het op het gebied van kunstgeschiedenis belangrijkste graf van een Habsburger bouwen. Giovanni Pietro de Pomis, de Italiaanse hofschilder, was verantwoordelijk voor de planning.

Houd a.u.b. per seizoen rekening met de openingstijden!

16 PRIESTERSEMINAR (zonder afbeelding)

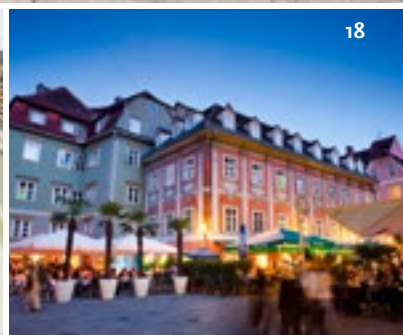
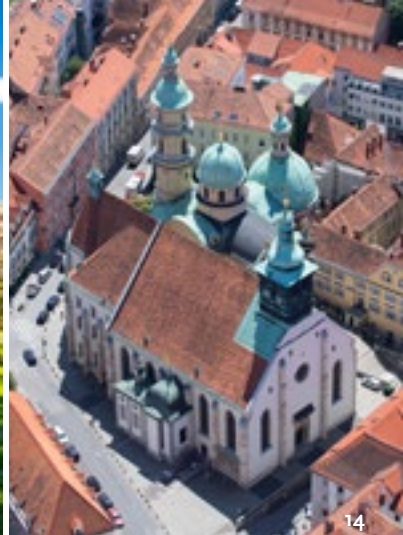
Schuin tegenover het Mausoleum verbergt zich achter een imposante gevel het renaissancehof van het Jezuïetencollege (tegenwoordig Priesterseminar), waaraan de in 1585 gestichte “oude universiteit” is aangesloten (Hofgasse 14).

TIP: 17 KLOKKENSPEL 🏰

Via de Abraham-a-Santa-Clara-Gasse bereikt u de Glockenspielplatz. Om 11:00, 15:00 en 18:00 uur gaan hier twee luikjes open en komt er een uit hout gesneden paartje in klederdracht tevoorschijn, dat ronddraait op de klanken van het klokkenspel.

18 ROND MEHL- UND FÄRBERPLATZ

Als u omhoogkijkt over de goed bezochte gasthuizen, restaurants, cafés en bars, ziet u schitterende renaissance-architectuur en als goed gelukt contrast de M1 – moderne architectuur in het hart van de stad. In het uitgaansleven van Graz wordt dit ook wel de “Grazer Bermudadriehoek”, omdat velen hier wel uren kunnen verdwijnen.

STADSWANDELING OUDE CENTRUM GRAZ: WANDELLEN DOOR HET WERELDERFGOED.

Beginnen honger en dorst (alweer) aan u te knagen?
Nog een paar minuten en dan bent u bij de Bauernmarkt
(boerenmarkt)!

19 STEMPFERGASSE (zonder afbeelding)

Als u terugloopt via de Mehl- und Glockenspielplatz komt u via de Enge Gasse in de “elegante” Stempfergasse, een van de winkelhighlights van Graz, met extravagante boetiekjes en internationale topmerken. Vervolgenshoudt u in de Herrengasse links aan.

20 STADTPFARRKIRCHE (zonder afbeelding)

In de Herrengasse kijkt een weelderige, barokke toren uit over alle andere gebouwen. Deze hoort bij de Stadtpfarrkirche. De bewogen geschiedenis van deze parochiekerk vertelt over een kleine gotische kapel in de open gebleven wijk het Judendviertel (jodenwijk), over haar tijd als kloosterkerk van de Dominicanen, over barokke en neogotische verbouwingen en over de bommen van de Tweede Wereldoorlog. Aan de donkere tijden herinneren de afbeeldingen van Hitler en Mussolini in de glazen ramen.

21 OPERA GRAZ

Via de Herrengasse en verder door naar links via de Opernring komt u bij het operagebouw van Graz, dat in 1899 is gebouwd volgens de plannen van het beroemde architectenduo Helmer en Fellner. Hier komen traditie en moderne tijd op een indrukwekkende manier samen. Voor een interessant contrast zorgt het stalen beeld “Lichtschwert” van Hartmut Skerbisch, dat als symbool voor openheid en tolerantie voor het operagebouw staat.

22 KAISER-JOSEF-MARKT

Achter het operagebouw ligt aan de Kaiser-Josef-Platz de grootste boerenmarkt van Graz. De boeren uit de regio brengen hun zelf verbouwde producten naar de stad en bieden groenten en fruit, planten en bloemen, brood en nog veel meer te koop aan. Een bijzondere ervaring voor de ogen en smaakpapillen (ma–za 6–13 uur).

TIP: POMPOENPITOLIE UIT STIERMARKEN OM MEE TE NEMEN!

Pompoenpitolie, het “zwarte goud van Stiermarken”, smaakt ontzettend goed en is heel gezond. Lekker voor salades, voor het verfijnen van gerechten en zelfs op vanille-ijs (ja, dat leest u goed!) – neem gerust een fles mee van de markt.

21

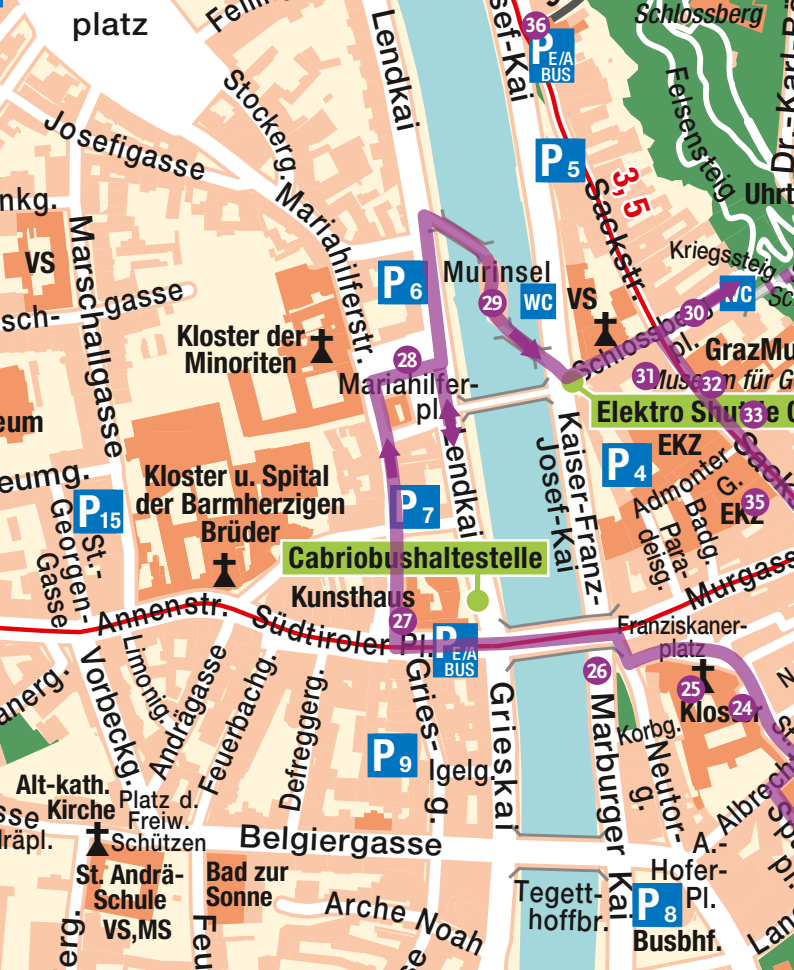

21

22

17

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Het indrukwekkende contrast tussen traditioneel en modern Graz. Het project “Culturele hoofdstad van Europa” heeft hier zijn zichtbaarste sporen achtergelaten. Met deze wandeling kunt u ook bij de WV van Graz, Herrengasse 16, of bij de Hauptplatz beginnen.

Aan de ene kant, de rivierkant: smalle steegjes, die de hele dag door voor koele schaduw zorgen, winkeltjes, een kakofonie van geuren, zonovergoten pleinen, gezellig geroezemoes in de straatcafés, opgewekte mensen van alle leeftijden. Dat is de speelse, zuiders aandoende kant van de stad.

Een paar passen over de Mur – dat is de rivier die Graz in tweeën splitst – zorgen voor een populair contrast: sinds 2003, het jaar waarin Graz culturele hoofdstad van Europa was, is hier de toekomst thuis: het bizarre kunsthuis “friendly alien” heeft het zich gemakkelijk gemaakt tussen de oude huizen van deze buurt en voelt zich hier duidelijk thuis. De inwoners van Graz zijn dol op dit gebouw met zijn eigenaardige schoonheid, en zien het al als een nieuw, tweede symbool van de stad. Een drijvende mossel in de rivier verbindt de twee kanten van de stad: het eiland in de Mur.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Vanaf de Herrengasse komt u bij de Hauptplatz en vanaf daar gaat u linksaf door de smalle, schaduwrijke Franziskanergasse verder de wijk het Franziskanerviertel in.

23 JOANNEUMSVIERTEL

De wijk Joanneumsviertel vormt niet alleen het hart van het op één na grootste museum van Oostenrijk, maar is ook een belangrijk aspect van de stedenbouw in de binnenstad van Graz.

24* FRANZISKANERVIERTEL

Het Franziskanerviertel wordt ook vandaag nog “Kälbernes Viertel” genoemd. Deze benaming vloeit voort uit de eeuwenlange traditie van de slagers, die hier hun producten aanbieden. Tegenwoordig is de wijk een ontmoetingsplaats voor jong en oud, en er heerst duidelijk een zuidelijke flair in wat men hier ziet en proeft: Italiaanse kost of specialiteiten uit Stiermarken – hier kunt u van allebei genieten.

25 FRANZISCANENKERK EN -KLOOSTER

De toren van de Franciscanerkerk domineert bijna net zo de skyline van Graz als de Uhrturm. Hij hoort bij het oudste klooster van de stad, dat in 1239 werd gesticht als Minorietenklooster. Aan de zuidwestelijke kant, pal naast de stadsmuur en op een strategisch belangrijke plek, werd de voor bedelplaatsen zeer ongewoon machtige toren op bevel van de stadsregering in de 17e eeuw als stadstoren gebouwd. Dit klooster van de Franciscanen sluit aan op de parochiekerk Maria Himmelfahrt, een gotische hallenkerk.

TIP: 25 FRANCISCANENKLOOSTER

Neem een kijkje binnen in het klooster: u zult versteld staan van de gotische kruisgang naar de Jakobijnenkapel! Dit is een plek van rust en vrede midden in de bruisende stad.

26 MUR-BOULEVARD (zonder afbeelding)

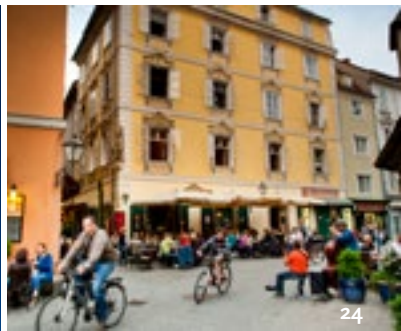
Vanaf de Franziskanerplatz bent u binnen een paar passen bij de Erzherzog-Johann-brug. Hier loopt de weg omlaag naar de “Mur-boulevard”- een ideale plek om even uit te rusten en eventueel uw vermoeide voeten in de Mur te dompelen. De Mur-boulevard is een belangrijke plek voor ontspanning geworden, waar de hele bevolking van Graz gretig gebruik van maakt.

23

25

24

25

* Culinaire biertocht – mei tot september. Zeer onderhoudende tocht met proeverijen, waarbij u de verschillen leert tussen “Pffiff”, “Seitl”, “Glas” en “Krügerl”.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Over de Erzherzog-Johann-brug wandelt u aan de andere kant van de rivier – voor u uit ziet u het nieuwe, tweede symbool van de stad: het Kunsthaus.

27* KUNSTHAUS GRAZ 🏛️

De architecten Peter Cook en Colin Fournier hebben dit indrukwekkende gebouw ontwikkeld en in 2003 gebouwd. Het interessante samenspel van het nieuwe gedeelte aan de oever van de Mur en de oude Uhrturm op de Schlossberg geldt als kenmerk van deze stad en geeft de productieve verhoudingen tussen traditie en avant-garde weer.

Het Kunsthaus herbergt steeds wisselende exposities (let op: op maandag gesloten!), de “Camera Austria” (foto-exposities) en een café.

28 MARIAHILFERPLATZ

Vorbij Palais Thinnfeld, dat is uitgegroeid tot een “kunstcluster” (hier zijn het Huis der Architectuur en de Grazer Kunstvereniging gevestigd), leidt de straat u naar de Mariahilferplatz, die wordt gekenmerkt door de imposante Mariahilferkirche, het Minorietenklooster en het Minorietencultuurcentrum. Deze kerk, die aan het begin van de 17e eeuw werd gebouwd, kreeg pas in 1742 de indrukwekkende gevel met twee torens.

29 MUR-EILAND 🏛️

Het “Mur-eiland”, dat naar aanleiding van de benoeming van Graz tot culturele hoofdstad van Europa in 2003 werd opgericht, is een opmerkelijk symbool. Op basis van een ontwerp van kunstenaar Vito Acconi uit New York ontstond hier een drijvende mossel, die via twee aanlegsteigers met de twee oevers van de Mur verbonden is. Hier vindt u een café en een amfitheater.

TIP: GRAZ CARD

Graz comfortabel beleven en ontdekken!

Graz in 24, 48 of 72 uur comfortabel met bus, trein en Bim verkennen en gratis heel veel bezienswaardigheden bezoeken. De Graz Card is perfect voor een ontdekkingstocht door Graz en ook nog eens ideaal voor een reis met het gele gezin: per kaart genieten 2 kinderen onder de 15 gratis mee van alle voordelen.

27

28

28

29

* "Nozzles", zo heten de eigenaardige uitstulpingen van het Kunsthhaus. Sommige ervan doen dienst als verlichting.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

Via de Mursteg (steiger) komt u in de Sackstraße en verderop bij de Schlossbergplatz – met een mooi uitzicht op de Schlossberg en de bijbehorende trap, de Schlossbergstiege.

30 SCHLOSSBERGPLATZ

Rechts, naast de ingang naar de Schlossbergstollen (mijngangen) staat het gebouw van de stad dat als oudste staat vermeld in de geschriften: de Reinerhof uit de 13e eeuw, ooit in het bezit van het Rein-klooster. De Schlossbergstiege is een van vier mogelijkheden om op de Grazer Schlossberg te komen. Deze trap in steen is in de Eerste Wereldoorlog door krijgsgevangenen uitgehouwen; hij telde oorspronkelijk 250 treden.

31 PALAIS ATTEMS

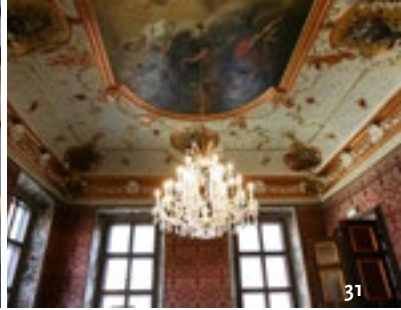
Het Palais Attems kenmerkt met zijn indrukwekkende omvang sinds 1702 de Sackstraße. De familie – eigenaar van het paleis tot 1962 – heeft het gebouw nauwelijks laten veranderen, waardoor Graz met Palais Attems een waardevol, origineel gehouden barokpaleis heeft (de vertrekken zijn niet toegankelijk voor publiek).

32* GRAZMUSEUM

Het GrazMuseum geldt als ontmoetingspunt voor iedereen die geïnteresseerd is in de stedelijke ontwikkeling van de stad, in haar politieke, economische en sociale geschiedenis, en in de kunst en cultuur omtrent Graz. Het museum geldt als een historisch museum met als doel de geschiedenis vanuit het huidige standpunt en met formele middelen te tonen in een sfeer die alleen in een museum kan worden gecreëerd.

33 MUSEUM VOOR GESCHIEDENIS

De volledige veelzijdigheid van de kunsthistorische collectie. De nieuwe tentoonstelling toont de rijkdom van de collectie, die in de 19e eeuw werd gevestigd om het culturele tijdperk vanaf de vroege middeleeuwen vast te leggen. Vandaag de dag bevat de collectie meer dan 35.000 objecten. Zo'n 2000 muziekinstrumenten, meubels, kleding voor dames, heren en kinderen, onderscheidingen en medailles, patroonboeken en tapijten, tegels, borstbeelden, sloten, kandelaars, grafkruizen, drinkgerei en vazen worden nu als een uitgebreide collage van duizenden objecten op een oppervlakte van 450 m² gepresenteerd.

* De permanente tentoonstelling “360 GRAZ – Eine Geschichte der Stadt (een geschiedenis van de stad)” in het GrazMuseum. Hier kunt u in alle rust uw eigen weg door de geschiedenis van de stad kiezen.

HISTORISCH EN MODERN: OVER DE MUR EN WEER TERUG.

U wandelt verder door de Sackstraße richting de Grazer Hauptplatz, langs antiquiteiten- en snuisterijenwinkels, met in de verte al een glimp van het stadhuis.

34 SACKSTRASSE (zonder afbeelding)

De Sackstraße – de vanaf de Hauptplatz beginnende verlenging van de Herrengasse – is de kunststraat van Graz. Tot aan de Schlossbergbahn vindt u hier antiquiteitenwinkels, kunstgalleries, sieradenboetieks, werkplaatsen, musea en ateliers, die moderne en antieke kunst, en volks- en handwerkkunst bieden. De fascinerende sfeer in combinatie met traditionele handel geven deze kunststraat een zeer bijzondere aantrekkingskracht.

35 KASTNER & ÖHLER

Een authentieke Grazer instelling is het traditierijke – en supermoderne – warenhuis Kastner & Öhler. Dit mooiste warenhuis van Oostenrijk en inmiddels ook al internationaal onderscheiden, biedt verdeeld over 6 verdiepingen en op 20.000 m² de grootste modeselectie van Oostenrijk! Vanaf het dakterras op de 6e verdieping heeft u een ongelooflijk mooi uitzicht op de nabijgelegen Schlossberg en over de rode daken van de stad. Op de Skywalk zweeft u zagezegd boven de stad en kunt u de Uhrturm praktisch aanraken.

36 SCHLOSSBERGBAHN (afbeelding pagina 31)

Dan is er natuurlijk ook nog de Schlossbergbahn, aan het andere eind van de Sackstraße. Met deze kabelbaan kunt u onder begeleiding van een sprookjesachtig uitzicht en een helling van meer dan 61% de berg in het hart van Graz omhoog: de Grazer Schlossberg, met het symbool van de stad: de Uhrturm.

TIP: SCHLOSSBERGLIFT (afbeelding pagina 37)

Een bijzondere, snelle en tegelijkertijd comfortabele manier om de Schlossberg te beklimmen, is de Schlossberglift. De esthetisch aandoende oplossing van deze binnen in de berg gebouwde lift is zeer praktisch als men iets meer haast heeft of niet zo goed te been is. Doordat de cabine van de lift van glas is, kunt u tijdens de rit omhoog de verlichte structuur van de rotsen bekijken – een verkenning van het binnenste van de berg.

De Schlossberg vormt het middelpunt van onze volgende wandeling.

K&O
KASTNER & ÖHLER

INSPIRIERT
SEIT 1873

Het MHouidse van Oostenrijk

Sackstrasse 7-13, 8010 Graz
(in de buurt van de Hauptplatz)

Ma - vrij 9:30-19:00 uur

Za 9:30-18:00 uur

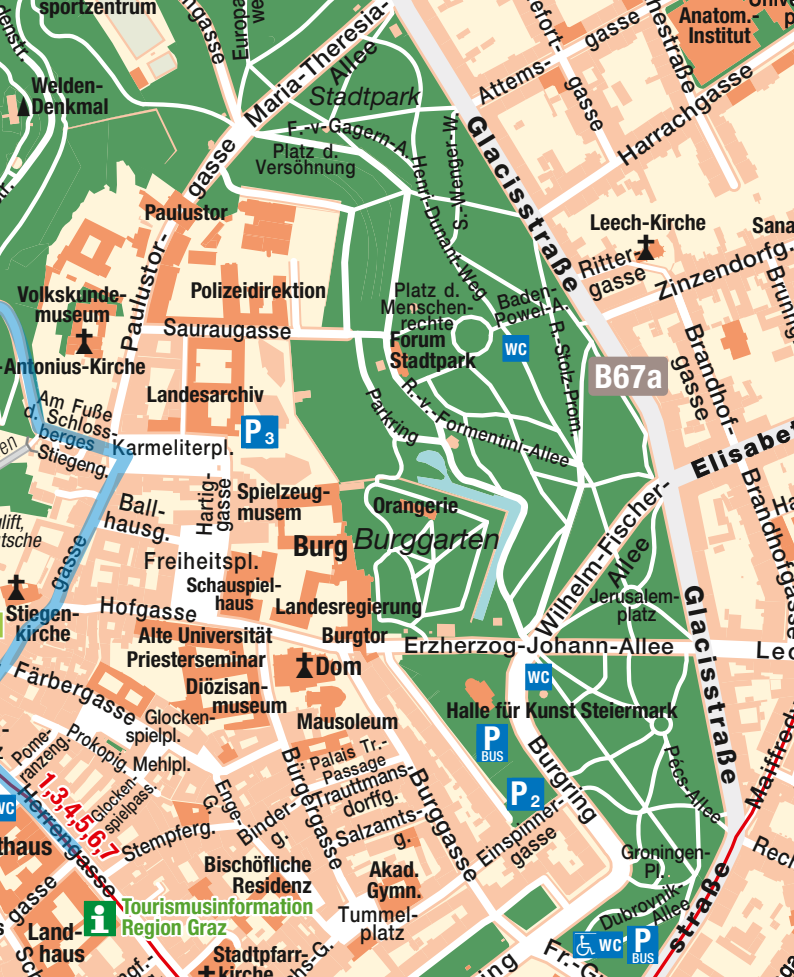
ONLINE SHOP
WWW.KASTNER-OEHLER.AT

GRAZER SCHLOSSBERG: OVER DE DAKEN VAN DE STAD.

Bij onze derde wandeling gaat u de Schlossberg op. Geniet van het heerlijke uitzicht over de zee van rode daken in het oude centrum van Graz. De derde wandeling begint op de Schlossbergplatz.

Welke andere stad kan beweren midden in het oude centrum een beboste, bewandelbare – en bewonderenswaardige – berg te bezitten? De Schlossberg. Hij trekt mensen aan: in het voorjaar met fris groen en de eerste zonnestralen; in de zomer met bomen die voor schaduw zorgen en openluchttheater; in de herfst met zijn kleurenpracht; en in de winter kan men hier het grauwe van de stad ontvluchten.

Boven aangekomen, valt er veel te ontdekken en kunt u genieten van een prachtig uitzicht op de rode dakpannen van de stad en op de heuvels en bergen van de omgeving.

Verliefde stelletjes krijgen van dat alles vaak minder mee – het plein is nog altijd dé populairste ontmoetingsplek. Terwijl het wel degelijk de moeite waard is om hier je heen te kijken: alleen al de klokkentoren van Graz (Grazer Uhrturm) is een curiositeit op zich. De kleine en grote wijzer zijn namelijk omgedraaid, wat al menige bezoeker verward op zijn eigen horloge heeft doen kijken.

GRAZER SCHLOSSBERG: OVER DE DAKEN VAN DE STAD.

Er zijn vier mogelijkheden om op de 473 meter hoge berg te komen: met de Schlossbergbahn, met de glazen lift in de berg, te voet via de Schlossbergstiege, of via de Karmeliterplatz.

OP DE SCHLOSSBERG

Een kleine burcht, die meer dan 1000 jaar geleden hier op een uitstekende rots stond, gaf de stad haar naam. Van het uit het Slavisch geleende gradec – wat “kleine burcht” betekent – maakte men later Graz. Vanaf 1544 werd de stad op basis van de plannen van Domenico dell’Allio uitgebreid tot een machtige renaissancevesting. De burcht staat in het Guinness Book of Records vermeld als de sterkste vesting aller tijden. Het lukte Napoleon zelfs niet de burcht aan het begin van de 19e eeuw te veroveren. Pas toen hij in 1809 Wenen bezette en dreigde de hoofdstad te vernietigen, gaf Graz zich over en werden bijna alle vestingwerken afgebroken – alleen de Glockenturm en de Uhrturm bleven overeind, doordat ze door de burgers van Graz werden afgekocht en zo werden gered van vernietiging.

37* GLOCKENTURM

Het eerste station op de Schlossberg is de in 1588 gebouwde Glockenturm met de beroemde Grazer klok, de “Liesl”. Of de benaming stamt van een vroegere Elisabeth-kapel of van het woord “Verlies” (Duits voor kerker) is niet duidelijk (hier in de kelder bevindt zich de gruwelijkste gevangenis van de vesting). De klok weegt zo’n 5 ton en kon pas in beweging worden gezet toen twee smeden met heel veel bloed, zweet en tranen een eigen luidmechanisme hadden ontwikkeld.

38 KASEMATTENBÜHNE

Weet u wat een “Kasematte” was? Kasematten waren vroeger voorraadkamers, die ook als slaapruiden voor gevangenen dienst deden. Tegenwoordig is de Kasemattenbühne de sfeervolle achtergrond voor sublieme opera- en concertuitvoeringen. Een klein pad leidt naar het topplateau en verder door naar de gotische poort van de burcht.

36

37

38

* De "Liesl" werd in 1587 gegoten van 101 Turkse kanonskogels en luid daar-
door net zo vaak – en wel drie keer per dag om 7:00, 12:00 en 19:00 uur.

GRAZER SCHLOSSBERG: OVER DE DAKEN VAN DE STAD.

De Schlossberg heeft een uitgebreid netwerk van paden. U wandelt zonder al te grote inspanning naar de verschillende bezienswaardigheden.

39 GOTISCHE POORT (zonder afbeelding)

Deze in 1982 herontdekte burchtpoort leidde vanuit de “hindere Zwinger” (achterste dwingel) naar het binnenste van de middeleeuwse burcht en droeg de benaming “hinteres Tor” (achterste poort). Hier stond in de middeleeuwen van met kantelen voorziene poorttoren met twee bogen, waarvan de buitenste vandaag de dag nog zeer goed behouden is gebleven. In 1894 werd het plateau omgetoverd tot een panoramaterras. De gotische poort werd in de periode 1998 tot 2001 weer vrij gelegd en toegankelijk gemaakt voor publiek.

40 HACKHER-LEEUEW

De Hackher-leeuw herinnert aan de laatste militaire verdediger van de Grazer burcht – majoor Franz Xaver van Hackher, die in 1890 “met een handjevol soldaten” de maandenlange belegering door de overmacht van de Fransen standhield. Omdat er geen afbeelding van majoor Hackher bestond, werd er ter ere van hem een leeuw gemaakt. In het midden van het topplateau bevindt zich de grote cisterne. De grote cisterne werd in de 16e eeuw gebouwd en heeft een inhoud van 900.000 liter.

41 GRAZ MUSEUM SCHLOSSBERG

Het nieuwe Graz Museum Schlossberg opent de deur naar de geschiedenis van de Grazer stadsberg. Het hele jaar door geopend en deels een openluchtmuseum vormt het het eerste contactpunt voor alle Schlossberg-gasten. In het Graz Museum Schlossberg krijgen bezoekers informatie over en inzicht in historische en topografische elementen. Dit nieuwe, gezinsvriendelijke museum geeft op een eigentijdse manier de geschiedenis van de Schlossberg en zijn betekenis voor Graz weer.

42 KANONSHAL

De Kanonshal in het Graz Museum Schlossberg heeft vier kanonnen, die aan de oude functie van het bastion als vestiging van de Grazer brandweer herinneren.

40

41

41

42

33

GRAZER SCHLOSSBERG: OVER DE DAKEN VAN DE STAD.

Op de Schlossberg gaat het in kalm tempo verder richting het traditionele symbool van de stad – langs nog meer bezienswaardigheden.

43 CHINEES PAVILJOEN

Het Chinese Paviljoen werd in 1890 opgericht en diende als vervanging van een ouder, romantisch druivenprieel. De stenen bank met vergane tekens en gotisch gietwerk op de achterkant wordt ook wel “bisschopsstoel” genoemd, omdat hier, volgens de legende, in 1796 de bisschop graaf Nádasdy is gestorven. Er wordt gezegd dat hij na een gevangenschap van 40 jaar uit de kerkers van de Schlossberg werd vrijgelaten.

TIP: 44 TÜRKENBRUNNEN

In de periode 1554–1558 werd deze “diepe fontein” 94 meter diep gegraven tot aan het grondwater van de Mur om de vesting ook in geval van een langere belegering van voldoende water te kunnen voorzien. De huidige naam kreeg de fontein pas in de 19e eeuw, omdat blijkbaar gevangenen gehouden Turken eraan mee hebben gegraven.

45 STARCKE-HAUS

In 1575 werden aan de voet van de Stallbastei een poedertoren opgericht, die in 1809 door de Fransen werd verwoest. Op de ruïnes daarvan werd een wijnboerhuis gebouwd en op de daaronder gelegen terrassen werd wijn verbouwd. Het huis is genoemd naar de hoftoneelspeler Gustav Starcke, die erin woonde. Tegenwoordig is hier een restaurant gevestigd en vanaf de terrassen van dat restaurant heeft men een schitterend uitzicht over Graz.

46* UHRTURM 🕒

Uiteindelijk komt u dan bij de Uhrturm, het traditionele symbool van de stad. Ook al slaat het uurwerk in de 28 meter hoge toren sinds 1712 stipt op tijd elk uur, is het heel gemakkelijk de tijd te vergeten onder het romantische symbool van Graz met dat heerlijke uitzicht over de stad. De huidige hoedanigheid kreeg de van oorsprong middeleeuwse verdedigingstoren omstreeks 1560. Dat geldt ook voor de opvallende loopgang voor de brandweer. Drie klokken luiden vanaf de Uhrturm, drie wapenschilden sieren de muren.

43

44

45

46

* Lopen de klokken in Graz nu anders? Nee, hoor. Doordat men oorspronkelijk alleen grote wijzers voor de uren had en degene voor de minuten pas later bij kwamen, zijn de wijzers nu verwisseld.

GRAZER SCHLOSSBERG: OVER DE DAKEN VAN DE STAD.

Er doen tal van verhalen de ronde over de Schlossberg. Een daarvan is zeker waar: dat veel jonge burgers van Graz hier voor de eerste keer zoenen ...

47 TERUGWEG OUDE CENTRUM/FELSENSTEIG

Voor de terugweg naar het oude centrum heeft u drie mogelijkheden: comfortabel met de spectaculaire glazen lift in de berg, of via het wandelpad naar de Karmeliterplatz, richting Sporgasse; de waarschijnlijk meest romantische weg voert echter langs de fascinerende tuin de Herbersteingarten, via de Schlossbergstiege met ca. 260 treden.

48 HERBERSTEINGARTEN

In 1930 werd de Herbersteingarten vanuit de “Kriegssteig“ toegankelijk gemaakt en zo werden “de hangende tuinen van Graz” openbaar voor het publiek. Het terrassencomplex met zijn mediterrane planten en bloemen (vijgen-, citroen- en ginkobomen, evenals blauwereggen) is een van de mooiste voorbeelden van tuinarchitectuur in de periode tussen de twee wereldoorlogen.

49 DE MIJNGANGEN IN DE BERG (zonder afbeelding)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd binnen in de berg een omvangrijk systeem van mijngangen aangelegd met een lengte van 6,3 km en 20 ingangen. Deze dienden als bunker ter bescherming tegen luchtaanvallen voor maximaal 40.000 personen. Deze mijngangen zijn ook nu nog gedeeltelijk in gebruik; bijvoorbeeld als pad dwars door de berg van de Schlossbergplatz naar de Karmeliterplatz, of als toegang tot de “glazen lift” in de berg en naar de “dom in de berg”, een ondergrondse evenementenhal. Ook de Grazer Märchenbahn (sprookjesbaan) in de Schlossberg maakt gebruik van een deel van het oude gangenstelsel – voor kinderen is deze rit in de berg een welkome afleiding.

50 SCHLOSSBERG-GLIJBAAN

De “Schlossberg-glijbaan” is met 64 meter de hoogste ondergrondse glijbaan ter wereld. Op 175 meter hoogte kunnen bezoekers een snelle weg van de Schlossberg naar de Schlossbergstollen (grotten) nemen. Pal naast de Schlossberglift gaat het met tot wel 25 km/h en verschillende bochten bergafwaarts. Op speciaal gemaakte glijmatten biedt de Schlossberg-glijbaan van Graz meer dan 40 seconden lang een bijzondere belevenis voor groot en klein.

DE RESTAURANTS VAN DE SCHLOSSBERG

Hoog boven de stad kunt u genieten van culinaire hoogstandjes: de restaurants van de Schlossberg vormen een geliefde ontmoetingsplek en niet alleen voor de burgers van de stad.

**DE GROOTSTE
ONDERGRONDSE
GLIJBAAN
TER WERELD!**

www.slidegraz.com
www.schlossberg Gutsche.at

GRAZ CARD

Verken Graz in
24, 48 of 72 uur

Heel comfortabel met bus, trein en Bim (tram) bezoekt u heel veel bezienswaardigheden gratis. Ideaal voor gezinnen: per kaart genieten 2 kinderen onder de 15 gratis mee van alle voordelen.

graz-card.com

GRAZ CARD

24 uur

48 uur

72 uur

Openbaar
vervoer,
musea,
Schlossberg
en meer ...

GRAZ

AANBEVOLEN BESTEMMINGEN BUITEN HET CENTRUM.

Op slechts enkele minuten van het oude centrum van Graz wacht u nog een aantal andere mooie plekjes – de meeste zijn ook met het openbaar vervoer goed te bereiken.

51* **KASTEEL EGGENBERG** 🏰

Een reis door het universum. De tijd in scene gezet binnen een bouwwerk. Vorst Johann Ullrich van Eggenberg bouwde in 1625 een kasteel voor zichzelf met een macrokosmische symbolische kracht: 4 torens symboliseren de vier seizoenen, 12 torens de maanden en 365 ramen de dagen. Het kasteel maakt deel uit van het Universalmuseum Joanneum en herbergt naast de pronkruimten ook de Alte Galerie (oude galerij), het muntenkabinet, de prachtige planetentuin en een schitterend kasteelpark. Kasteel Eggenberg is werelderfgoed (tramlijn 1, halte Schloss Eggenberg)! **Houd a.u.b. per seizoen rekening met de openingstijden!**

52 **BASILIEK MARIATROST**

Aan de oostelijke rand van Graz torent op een heuvel de Wallfahrtskirche met twee torens boven de stad uit. Deze kerk is waarschijnlijk vanaf 1714 gesticht door de architecten Andreas en Johann Georg Stengg van de Orde van Sint-Paulus. Het hart van de kerk wordt gevormd door een standbeeld van Maria, wiens wijd bekende wonderlijke verrichtingen al in de 17e eeuw talloze pelgrims naar de stad lokten (tramlijn 1, eindhalte Mariatrost).

53 **GRAZER UNIVERSITEITEN**

Er wonen zo'n 40.000 studenten in Graz en op de vier universiteiten van de stad. De universiteit met de meeste traditie is de Karl-Franzens-universiteit: sinds het einde van de 19e eeuw wordt op een campus gestudeerd. Van de Erzherzog-Johann-universiteit (technische universiteit) kwamen en komen wereldwijd bekende architecten, en de kunstacademie van Graz heeft de oudste jazzafdeling van Europa.

54 **BOTANISCHE TUIN, DE KASSEN**

In de woonwijk van de Grazer Schubertstraße lopen drie parabolische cilinders van acrylglas door elkaar heen. Dankzij de ideale inrichting daarvan vindt hier weelderige begroeiing van planten uit vier verschillende klimaatzones plaats (tramlijn 1, halte Hilmteich/Botanischer Garten).

55 **HILMTEICH/LEECHWALD (zonder afbeelding)**

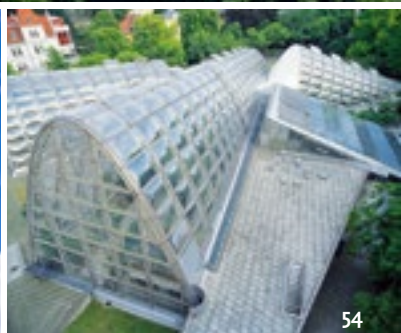
Zowel het meer de Hilmteich als het aangrenzende bos Leechwald biedt de meest uiteenlopende activiteiten (tramlijn 1, halte Hilmteich).

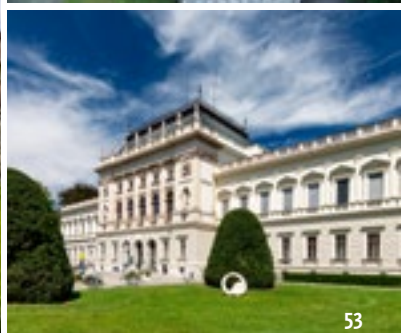
51

52

54

53

* Wellicht komt kasteel Eggenberg u bekend voor? Het wordt vaak gebruikt als achtergrond in Duitstalige films.

AANBEVOLEN BESTEMMINGEN BUITEN HET CENTRUM.

Moderne architectuur, religieuze kunst of ruïnes uit de middeleeuwen: dat alles kunt u hier bewonderen – en er met volle teugen van genieten!

56 LEECH-KERK (zonder afbeelding)

De Leech-kerk is de oudste Mariakerk van Graz en een van de kostbaarste vroeg-gotische bouwwerken van Oostenrijk. Bijzonder opvallend is het glas-in-loodwerk bij het koor (buslijn 31, halte Zinzendorfsgasse)

57 KASTEELRUÏNE GÖSTING (zonder afbeelding)

Het eens zo trotse middeleeuwse kasteel is na een brand in de 17e eeuw in verval geraakt. Tegenwoordig staan enkel nog de kapel en de slottoren overeind. In de toren zijn een klein museum en een taverne ingericht (buslijn 40, eindstation Gösting, + 20 min. te voet, momenteel gesloten!).

58 CALVARIEBERG

Op de Kruisweg en toch op de juiste weg: dat bent u als u de Calvarieberg van Graz bezoekt op de Austein-heuvel, iets buiten het stadscentrum. Hier bevindt zich de belangrijkste en grootste weergave van de taferelen van het Lijden van Christus in de open lucht (tramlijnen 1, 3, 6, 7 tot halte Roseggerhaus, overstappen op buslijn 67 tot halte Schippingergasse).

59 SCHELL COLLECTION – SLOTEN- & SLEUTELMUSEUM

De sleutel tot geluk – zou die hier te vinden zijn? Alles is mogelijk en fascinerend is de Schell Collection, Oostenrijks museum voor sloten, sleutels, kastjes, cassettes en ijzergietkunst, zeer zeker. Tegelijkertijd is het het grootste gespecialiseerde museum ter wereld (buslijn 40, halte Zeilergasse).

60 NOVA-AIR

Wereldwijd uniek: twee vliegtuigen op een dak! De Boeing 727-200 wordt beheerd als 'Restaurant Boeing' en kan tot in detail worden bezichtigd. Het tweede vliegtuig, een Russische Iljuschin Il-62M, is een '80's Bar & Restaurant'. Naast Fancy Drinks en een terras met uitzicht op de Grazer Schlossberg heeft ook deze vliegmachine voor bezoekers een open 'cockpitdeur'. Toegang is gratis (buslijnen 40, 52, 67, parkeermogelijkheid op eigen terrein)!

58

59

60

VVV REGIO GRAZ

Wij staan 7 dagen per week voor u klaar

- Informatie
- Accommodatie reserveren
- Stadsrondleidingen en excursies
- Souvenirwinkel en kaartverkoop
- Cadeaubonnen
- Brochures bestellen

Herrengasse 16, T +43/316/8075-0, F extensie 15
info@graztourismus.at, www.graztourismus.at

 Hauptplatz U bereikt ons met 1,3,4,5,6,7

Share your memories
with us by using the #

#visitgraz

We'll love you forever!
www.visitgraz.com
[@visitgraz](https://www.instagram.com/visitgraz)

Colofon: verantwoordelijk voor de inhoud: Graz Tourismus & Stadtmarketing GmbH.
Ontwikkeling en vormgeving: PILZ Werbeagentur GmbH. Fotografie: Tom Lamm, Harry Schiffer,
Hans Wiesenhofer, Toni Muhr, Werner Krug, J. J. Kucek, Paul Stajan, Gerald Plattner, Andreas Hofer,
Schell Collection, iStock. Teksten: ©Graz Tourismus, druk: Klampfer.
Austria-Export-brochure.
Voor alle informatie en prijzen geldt: zet- en drukfouten voorbehouden (2022, nl)